

PÓSTLÖG.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Póstþjónustan, skilgreining og verksvið.

1. gr.

Með póstþjónustu er fyrst og fremst átt við starfsemi er varðar viðtöku, flutning og skil á póstsendingum.

Póstsendingar greinast í þrjá höfuðflokka:

- a. Bréfaþóstsendingar.
- b. Bögglaþóstsendingar.
- c. Fjármunapóstsendingar.

2. gr.

Bréfaþóstsendingar má senda í ábyrgð.

Enn fremur er heimilt að senda bréf og böggla sem verðsendingar.

Til fjármunapóstsendinga teljast greiðsluviðskipti með millifærslum (póstgíró).

Póstsendingar skv. þessari grein skulu ávallt bókfærðar.

Nánari ákvæði um þetta setur ráðherra í reglugerð.

3. gr.

Með póstþjónustu er einnig átt við aðra samrýmanlega starfsemi sem ákveðin er eða kann að verða ákveðin með öðrum lögum, reglum eða samningum.

II. KAFLI

Einkaréttur.

4. gr.

Póst- og símamálastofnun hefur einkarétt á að safna saman, flytja og bera út eftirtalдар sendingar:

- a. Lokaðar bréfaþóstsendingar hvert svo sem innihald þeirra kann að vera.
- b. Aðrar lokaðar sendingar sem uppfylla skilyrði til þess að vera veitt viðtaka í póst, að svo miklu leyti sem innihald þeirra er ritaðar orðsendingar eða prentaðar tilkynningar, útfylltar með skrift, að undanskildum vörureikningum, fylgiseðlum, farmskrám og svipuðum fylgiskjölum með sendingum sem heimilt er að flytja án atbeina póstþjónustunnar.

5. gr.

Póstsendingar skv. 4. gr., sem koma frá útlöndum og eiga að fara til viðtakenda hér á landi eða flytjast áfram með íslensku flutningafyrirtæki eða um íslenskt póstsæði, skulu þegar í stað afhentar Póst- og símamálastofnun.

6. gr.

Póstflytjendum, hvort heldur sem þeir eru starfsmenn Póst- og símamálastofnunar eða flutningsaðila sem á hennar vegum annast póstflutninga, er óheimilt að flytja sjálfir eða hafa meðferðis sendingar utan póstflutningsins.

Flutningafyrirtækjum, sem halda uppi reglubundnum farþegaflutningum, er þó heimilt að flytja slíkar sendingar utan pósthlutnings með flutningatækjum sínum milli starfsstöðva fyrirtækisins enda varði þær starfsemi þess.

Enn fremur má flytja fyrrnefndar sendingar utan pósts ef þær eru frímerktar skv. gildandi gjaldskrá fyrir pósthjónustu og frímerkin síðan gerð ógild eða þegar einhver flytur sendingar fyrir sjálfan sig eða aðila sem hann starfar fyrir.

7. gr.

Á þeim stöðum, þar sem Póst- og símamálastofnun hefur komið á daglegum pósthúsbúðum a.m.k. fimm sinnum í viku, má enginn hafa atvinnu af að safna saman, flytja eða bera út sendingar þær sem greinir í 4. gr.

8. gr.

Óheimilt er óviðkomandi aðilum að nota merki pósthjónustunnar sem er pósthúður með stjörnu og örvum í gegn.

Enn fremur er óheimilt að setja upp á almannafæri neitt það er að lit, lögum og gerð líkist pósthúsum Póst- og símamálastofnunar.

III. KAFLI

Póstleynd.

9. gr.

Starfsmönnum Póst- og símamálastofnunar er óheimilt að gefa óviðkomandi aðilum upplýsingar um það hverjir nota póstin eða á hvern hátt hann er notaður, né heldur gefa neinum tækifæri til þess að verða sér úti um slíka vitneskju. Enn fremur er þeim óheimilt að opna eða lesa það sem látið er í pósthúti til flutnings.

Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

10. gr.

Heimilt er þrátt fyrir ákvæði 9. gr. að opna eftir sérstökum reglum þær pósthúsendingar, sem ekki er unnt að koma til skila, til þess að freista þess að komast að því hverjir sendendur séu svo að unnt sé að endursenda þær. Enn fremur er heimilt eftir sérstökum reglum í undantekningartilvikum að leyfa að sendingar séu opnaðar þegar það er óhjákvæmilegt vegna flutnings þeirra eða til þess að kanna hugsanlegar skemmdir á innihaldi. Reglur skv. þessari grein skulu settar af ráðherra.

11. gr.

Einungis má veita upplýsingar um notkun pósts að undangengnum dómsúrskurði eða skv. heimild í öðrum lögum. Ráðherra ákveður hvort dómsúrskurði skuli áfrýja.

IV. KAFLI

Póstmeðferð.

12. gr.

Með pósthúsméðferð er átt við viðtöku pósthúsendinga, flutning þeirra og skil.

Húseigendum er skylt að setja upp bréfakassa í eða við hús sín á sinn kostnað. Nánari ákvæði um þetta setur ráðherra í reglugerð.

13. gr.

Hver sá, sem heldur uppi reglubundnum flutningum innanlands og til útlanda, er skyldur til, sé þess krafist, að flytja póst milli endastöðva og pósthöðva á leiðinni enda komi eðlileg greiðsla fyrir. Póstur skal njóta forgangs fram yfir annan flutning.

14. gr.

Sendandi hefur ráðstöfunarrétt yfir sendingu sem hann hefur afhent til pósthlutnings þangað til hún er afhent viðtakanda.

15. gr.

Í pósti má ekki flytja neitt sem bannað er að dreifa eða sem að ytra útliti ber með sér eitthvað ólöglegt, ósæmilegt eða móðgandi.

Óheimilt er að taka til flutnings hluti sem hætta stafar af eða erfiðleikar eru á að flytja. Heimilt er þó að veita undanþágur fyrir flutningi ef komið er í veg fyrir hættu eða óhagræði af honum eins og frekast er unnt eða með sérstökum ráðstöfunum og ástæður að öðru leyti mæla með flutningum.

16. gr.

Póstsendingar, aðrar en ábyrgðarbréf í lokuðu umslagi og verðsendingar, mega ekki innihalda peningaseðla, mynt eða neins konar verðskjöl á handhafa, dýra málma, skartgrip og hliðstæð verðmæti.

17. gr.

Póstsendingar, sem ekki verður komið til skila hvort heldur til viðtakanda eða sendanda, skulu eyðilagðar eða seldar skv. nánari reglum.

18. gr.

Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um meðferð pósts.

V. KAFLI

Gjaldskrá og frímerki.

19. gr.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum Póst- og símamálastofnunar, gjaldskrá fyrir pósthjónustu.

20. gr.

Gjaldfrjálsar skulu vera þær sendingar sem skv. alþjóðasamningum eru frígengar í alþjóðapósthjónustunni.

Enn fremur eru gjaldfrjálsar allar sendingar innan Póst- og símamálastofnunar sem snerta þjónustuna.

21. gr.

Póst- og símamálastjóri getur, að höfðu samráði við ráðherra, ákveðið þóknun fyrir ýmsa auka- og viðbótarþjónustu og verð á sölubarningi sem ekki er sérstaklega tilgreint í gjaldskrá fyrir pósthjónustu.

22. gr.

Gjald fyrir pósthjónustu greiðist fyrir fram með álimdum eða áprentuðum frímerkjum, frímerkingarvélastimplum eða áprentunum um greitt burðargjald.

Heimilt er þó að ákveða í reglugerð að burðargjald fyrir ákveðnar tegundir pósthjónunga eða vissar tegundir pósthjónustu skuli ekki greitt með frímerkjum heldur í reiðufé.

23. gr.

Eyðublöð, sem notuð eru í pósthjónustunni, verða ásamt frímerkjum fyrir burðargjaldi sendinganna eign Póst- og símamálastofnunar um leið og viðkomandi póstsendingum er skilað til flutnings.

24. gr.

Um póstmeðferð ófrímerktra eða vanfrímerktra sendinga skal farið skv. því sem ákveðið er í reglugerð sem ráðherra setur.

25. gr.

Póst- og símamálastofnun hefur einkarétt á að gera og gefa út frímerki sem skulu vera til sölu á öllum póststöðvum. Enn fremur er henni heimilt að láta gera kort og umslög með áprentuðum frímerkjum eða áprentun um burðargjald.

Slíkar áprentanir má hún einnig gera á kort og umslög frá einkaaðilum.

26. gr.

Heimilt er að greiða þeim sem hafa algeng frímerki á boðstólum fyrir almenning söluáun og setur Póst- og símamálastofnun nánari reglur þar um.

VI. KAFLI

Skaðabætur.

27. gr.

Póstsending telst í vörslu Póst- og símamálastofnunar frá viðtöku í póst og þar til hún er afhent á reglulegan hátt skv. utanáskrift.

28. gr.

Skaðabætur greiðast ekki fyrir glataðar almennar bréfaþóstsendingar. Heldur ekki þótt innihaldið glatist að nokkru eða öllu leyti.

29. gr.

Fyrir bréfaþóstsendingar í ábyrgð og böggla, sem glatast eða eyðileggjast að einhverju eða öllu leyti, á sendandi rétt á skaðabótum er svari til hins raunverulega verðmætis, þó ekki hærri en ráðherra ákveður hverju sinni í gjaldskrá.

30. gr.

Fyrir verðsendingar, sem glatast eða eyðileggjast að einhverju eða öllu leyti, á sendandi rétt á skaðabótum er svari til hins raunverulega verðmætis en þó aldrei hærri en nemur hinu tilgreinda verði.

31. gr.

Póst- og símamálastofnun ber fulla ábyrgð á því fé sem hún hefur tekið við til sendingar sem fjármunapóstsendingu.

32. gr.

Skaðabætur ná aðeins til verðs þess hlutar sem glatast hefur eða þeirrar rýrnunar sem hinir skemmdu hlutir hafa orðið fyrir.

Eigi skal bæta ábata- eða afnotamissi, tjón vegna rýrnunar á verðgildi peninga eða yfirleitt neinar óbeinar afleiðingar skaðans.

33. gr.

Um skaðabætur fyrir póstsendingar milli landa fer skv. gildandi milliríkjasamningum. Verði tjón á sendingu meðan hún er á íslensku póstsvæði greiðast þó skaðabætur eins og um innlenda sendingu sé að ræða enda sé það hagstæðara fyrir hlutaðeigandi tjónþola.

34. gr.

Póst- og símamálastofnun getur í sérstökum undantekningartilvikum bætt tjón skv. almennum skaðabótareglum ef tjónið er slíkt og ástæður allar þess eðlis að ákvæði þessa kafla um takmarkaðar skaðabætur þykja ekki eiga við.

35. gr.

Skylda til greiðslu skaðabóta fellur niður sé þeirra ekki krafist innan árs frá því sending var afhent til flutnings.

VII. KAFLI

Viðurlög.

36. gr.

Brot gegn ákvæðum 4., 5., 6., 7., 8., 12., 13., 15. og 16. gr. varða sektum eða varðhaldi ef miklar sakir eru nema þyngri refsing liggja við skv. öðrum lögum. Fyrir brot á 4. og 6. gr. skal auk sekta greiða venjulegt burðargjald fyrir hverja sendingu sem flutt hefur verið ólöglega.

Fyrir brot á ákvæðum 4., 5., 6., 7., 15. og 16. gr. má ákveða sektina eftir atvikum á hendur sendanda eða þeim sem flutt hefur sendinguna eða þeim báðum. Brot gegn 9. gr. varða refsingu skv. 136. og 137. gr. almennra hegningarlaga.

Auk framangreindra sekta er póst- og símamálastjóra heimilt að útiloka hlutaðeigendur frá póstsambandi þannig að hvorki séu fluttar til þeirra póstsendingar né frá þeim.

Á sama hátt er heimilt að útiloka frá póstsambandi þá sem gera sig seka um megna og ítrekaða vanrækslu á að fara eftir lögum þessum og reglugerðum settum skv. þeim.

Í reglugerð settri skv. lögum þessum má enn fremur setja ákvæði um sektir fyrir brot á ákvæðum hennar.

VIII. KAFLI

Ýmis ákvæði.

37. gr.

Ákvæði þessara laga gilda einnig um póstpjónustu við önnur lönd að svo miklu leyti sem þau fara ekki í bága við milliríkjasamninga um póstpjónustu.

38. gr.

Reglugerðir um framkvæmd laga þessara setur ráðherra.

39. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Falla þá jafnframt úr gildi póstlög, nr. 31 12. febrúar 1940, með áorðnum breytingum, sbr. lög nr. 73 frá 20. apríl 1954.

Gjört í Reykjavík, 5. maí 1986.

Vigdís Finnbogadóttir.

(L. S.)

Matthías Bjarnason.